

Beskrivning av moment för utbildningskrav i AFS 2023:13 som har koppling till innehåll i Grib, Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap

Bakgrund

Utbildning för Rök och kem-dykarkompetens i enlighet med AFS 2023:13 utbildningsprogram omhändertas **inte** inom Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap, Grib. För de räddningstjänster som har rökdykning som en förmåga åligger ansvaret för rök- och kemdykarutbildning, i enlighet med föreskriften, därför arbetsgivaren.

Det finns dock utbildningsmoment inom Grib som har koppling till utbildningsprogrammet för AFS 2023:13 och dessa redovisas nedan.

MSB vill tydliggöra att det tidsuttag för utbildningsmoment som anges i kommentarerna inte utvecklats för att stödja undervisning kopplat till specifikt rök- och/eller kemdykarkompetens i enlighet med AFS 2023:13, bilaga 7.

Sammanfattning

Grib kommer genom den undervisning som bedrivs i kurserna:

- Delkurs 1B-Yrkesrollen i teori och praktik,
- Delkurs 1C-Praktik i Räddningstjänst samt,
- Kurs 2-Räddningsinsatsen

uppfylla delar av de utbildningskrav som AFS 2023:13 beskriver. Undervisningen med koppling till AFS 2023:13 bedöms uppgå till ca 15

timmar. MSB bedömer att den lokala anpassningen i form av en rök-och kemdykarutbildning, efter genomgången grundutbildning bör omfatta ca 40 timmar, för att uppfylla det förslag som finns till utbildningsprogram för rök-och kemdykare.

Denna beskrivning syftar till att förklara vilka delar i föreskriftens utbildningsprogram som omhändertas inom grundutbildningen. I den kommentar som följer varje utbildningsmoment finns angivet hur mycket tid som är kopplad till respektive moment samt i vilken av Grib:s kurser som den genomförs.

Utbildningsprogrammet med kommentar:

Utbildningsnivån för rök- och kemdykare ska motsvara minst 56 timmar (med det innehåll som anges nedan) uppdelade på 22 timmar teori, 32 timmar praktik och 2 timmar examination. Ingen åtskillnad görs mellan heltidsanställd och deltidsanställd personal.

Tilläggsutbildningen som finns beskriven sist i denna bilaga gäller de som kommer att använda syrgasapparat.

Den som genomgått utbildning ska ha förvärvat sådana kunskaper och färdigheter att denne kan tjänstgöra som rökdykare vid brand och klara enklare kemdykning. Övningar med rök, värme och kemikalier ska dock genomföras under kontrollerade förhållanden och så långt möjligt utan hälsofarliga ämnen.

Arbetsgivaren ansvarar för att utbildningen håller tillräcklig kvalitet och att eleven genomgår kunskapsprov (examineras) på de olika momenten.

Rök- och kemdykningsutbildning

Teori (22 timmar fördelat enligt nedan)

1. Arbets-, klimat- och andningsfysiologi (6 timmar)

Mål: Ge eleven kunskaper om andningens fysiologi, om de vanligaste föroreningarna i brandrök och om kroppens reaktioner vid stor värmebelastning.

Innehåll:

- andningsfysiologi
- vätskebalans
- temperaturreglering
- symtom/åtgärder
- klädselns påverkan

Kommentar: Efter genomgången kurs 1 har den studerande fått undervisning inom samtliga ovanstående moment under en tid som uppskattas till 4 h.

2. Tryckluftsapparat inklusive integrerad utrustning för rök- och kemdykning (6 timmar)

Mål: Ge eleven kunskap om konstruktionen av olika andningsskydd och deras användningsområde, med tonvikt på tryckluftsapparater, samt om vilka krav som ställs från arbetsmiljösynpunkt.

Innehåll:

- tryckluftsapparater
- kommunikationsutrustning
- specialutrustning

Kommentar: Under delkurs C har den studerande fått teoretisk information kring tryckluftsapparater samt kommunikationsutrustning. Efter delkurs C har den studerande fått undervisning i lokalt använda tryckluftsapparater samt den egna räddningstjänstens kommunikationsutrustning under en uppskattad tid om 3 h.

3. Rök- och kemdykningsteknik (10 timmar)

Mål: Ge eleven teoretiska kunskaper i rök- och kemdykningsteknik med särskild hänsyn till personsäkerhet och planering utifrån Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt lokala regler och rutiner.

3 a. Rökdykning (5 timmar)

Innehåll:

- regler och föreskrifter
- personlig skyddsutrustning
- benämningar/begrepp
- organisation i olika riskmiljöer
- standardrutiner
- åtgärder före, under och efter insats

Kommentar: regler och föreskrifter samt personlig skyddsutrustning behandlas i en uppskattad tid om 2 h i Kurs 2 men inte ur ett rökdykarperspektiv. Övriga punkter behandlas inte inom grundutbildningen.

3 b. Kemdykning (5 timmar)

Innehåll:

- regler och föreskrifter
- personlig skyddsutrustning
- benämningar/begrepp
- organisation i olika riskmiljöer
- standardrutiner
- åtgärder före, under och efter insats
- sanering

Kommentar: Sanering av drabbad och egen personal behandlas teoretiskt inom grundutbildningen (men inte utifrån arbetsmiljöverkets föreskrifter) i uppskattad tid om ca 1 h i Kurs 2. Övriga punkter behandlas inte inom grundutbildningen.

Praktik (32 timmar fördelat enligt nedan)

Mål: Öva eleven i rök- och kemdykningsteknik. Svårighetsgraden ska gradvis stegras under övningarna. Ge eleven nödvändiga färdigheter i omhändertagande och vård av skadade vid rökdykning.

4. Rökdykning (12 timmar)

Innehåll:

- sökteknik
- arbetsövningar
- arbete under stress
- nödsituationer, omhändertagande
- rökdykning med släckinsatser
- standardrutiner

Kommentar: Undervisning inom akut omhändertagande behandlar punkten omhändertagande i en uppskattad tid om 2 h i Kurs 2.

5. Kemdykning (10 timmar)

Innehåll:

- tillvänjningsövningar
- arbetsövningar
- nödsituationer, omhändertagande
- standardrutiner
- sanering

Kommentar: Undervisning inom akut omhändertagande och farliga ämnen behandlar punkten omhändertagande samt sanering av drabbad samt egensanering i en uppskattad tid om 2 h i Kurs 2.

Tillämpningsövningar av varierande svårighetsgrad i olika riskmiljöer

6. Rökdykning (6 timmar)

Kommentar: ingår ej i Grib.

7. Kemdykning (4 timmar)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Kommentar: ingår ej i Grib

Examination (2 timmar)

8. Skriftligt eller muntligt prov med genomgång

Kommentar: ingår ej i Grib